

MONUMENTEN OP WALCHEREN

GEMEENTE

Drukwerk

Drukkerij van Keulen

Ontwerp & illustratie

Lex Dalebout

Vlissingen

Sint Jacobskerk	8
Lampsinshuis - Maritiem MuZEEum	8
Oranjemolen	9
Oostbeer	9
Cornelia Quackshofje	10
Museum Scheldewerf	10
Hersteld Apostolische Zendingkerk	10
Hoofdkantoor Damen Shipyards	11
Stoomhijskraan Schelde 38	11
Timmerfabriek	11
Machinefabriek	12
Scheldekraan	12
Zware Plaatwerkerij	12
Dok van Perry	13
Museumschip Mercuur	13
Voormalige veerboot 'Koningin Emma'	14
Bunker Oranjedijk	14
Zeevaartschool	15
Kustlicht	16
Standbeeld Michiel de Ruyter	16
Keizersbolwerk	17
Gevangentoren	18
Beursgebouw	18
Willem III-kazerne	19
Station Vlissingen	19
Fontein Elisabeth Wolff en Agatha Deken	19
Karolingische Burg	20
Kerk Open Haven	20
Protestantse Kerk	20
Fort Rammekens	21

Veere

Molen Aagtekerke	24	Landgoed Moesbosch	31	Het pand St. Lucas	39
Huis Agatha	24	Buitenplaats		Stadhuis Veere	39
Dorpskerk Aagtekerke	25	't Munniken hof	32	Kleine Kerk Veere	39
Dorpskerk Biggekerke	26	Odulphuskerk	34	Mijnenmagazijn Veere	40
Smederij Biggekerke	26	Buitenplaats Zeeduin	34	't Huys Antwerpe	41
Molen Biggekerke	26	Mole D'Arke Oostkapelle	34	Schotse Huizen	41
Raadhuis Domburg	27	Dorpskerk Oostkapelle	35	Molen de Koe	42
Johanneskerk	27	Buitenplaats Overduin	35	Het Schaffershuis	42
Molen Weltevreden	27	Kapel Hoogelande	35	Woonhuis Den Spiegel	42
Watertoren Domburg	28	Johanneskerk Serooskerke	36	Vuurtoren 'T Hoge Licht	43
Torenkerk Gapinge	29	Buitenplaats Berkenbosch	36	Molen de Noorman	43
Korenmolen	29	Molen de Jonge Johannes	36	Vuurtoren 'T Lage Licht	44
De Graanhalm	29	Pelgrimskerk		Molen Zoutelande	46
Michaelskerk	30	Vrouwenpolder	37	Catharinakerk	46
't Hof Ravestein	30	Grote Kerk Veere	38		
Molen de Lelie	31	Het pand van Fredinand	38		

Middelburg

Stadhuis	50	Verbindingsbunker		De Koepoort	64
Doopsgezinde Kerk	50	Park Toorenvliedt	57	Kuiperspoort	64
Petrus- en Pauluskerk	50	Gemaal Boreel	57	Stationsgebouw	65
Zeeuws Archief - Van de Perrehuis	51	Scheepswerf C.A. Meerman	58	De vesting Middelburg	65
Sint Augustinuskerk	51	Molen "De Koning"	58	Prins Hendrikdok	66
Zeeuws museum	52	Molen 'Nooitgedacht'	58	Fairbairn havenkraan	66
Abdijcomplex	52	Museum Arnemuiden	59	Pakhuis Middelburgsche Commercie Compagnie	67
Hofje onder de Toren	53	Kerk Arnemuiden	59	Spijkerbrug	67
Lange Jan	53	Dorpskerk Sint Laurens	59	Voormalig IJkkantoor	68
Baron Chassé, Sociëteit 'de Vergenoeging'	54	't Vergulde Pansyzer	60	Villa de Sprenck	68
Gasthuiskerk	54	Burgemeesterswoning	60	Slot Ter Hooge	69
Kloveniersdoelen	55	Civiliën	61	Buitenplaats Toorenvliedt	69
Seismolen	55	De Dry Clavers	61	Zeeuwse Hoeve	70
Het pakhuis "Holstein"	56	De Glazen Kast	62	Sigarenwinkel C.F. Diesch	70
De Oostkerk	56	Huis 's Hertogenbosch	62	-woon- winkelhuis	70
Molen 'Buiten Verwachting'	56	Getijdenmolen	62	Engelse kerk	71
		Art nouveau parel	63	Stadsschuur	71
		Eben Haëzer kerk	63		

Al 40 jaar openen monumenten tijdens Open Monumentendag hun deuren voor een breed publiek.

Wat begon als initiatief om mensen kennis te laten maken met bijzondere gebouwen en plekken, is uitgegroeid tot een jaarlijks evenement dat geschiedenis, cultuur en ontmoeting samenbrengt.

Ter gelegenheid van dit jubileum hebben de gemeenten Veere, Middelburg en Vlissingen de handen ineengeslagen voor een bijzonder boekje over onze monumenten.

Walcheren kent een rijk en veelzijdig erfgoed. Van statige stadspanden en kerken tot molens, buitenplaatsen, forten en karakteristieke boerderijen: ieder monument vertelt een eigen verhaal.

Een verhaal over mensen die er woonden, werkten, geloofden, verdedigden of ondernamen.

Over gebeurtenissen die onze omgeving hebben gevormd. Een verhaal ook over de voortdurende zorg die nodig is om dit erfgoed door te geven aan volgende generaties.

Monumenten hebben door de eeuwen heen allerlei veranderingen doorstaan. Hun voortbestaan is echter niet vanzelfsprekend.

Dankzij de betrokkenheid, kennis en inzet van velen blijven deze bijzondere plekken behouden. En dat is waardevol, want ze vormen herkenningspunten in onze steden en dorpen en vertellen het verhaal van Walcheren.

Door goed voor deze plekken te zorgen, bewaren we niet alleen de gebouwen, maar ook de geschiedenis, de identiteit en het karakter van onze omgeving.

Wij hopen dat deze jubileum-uitgave u inspireert om met andere ogen naar het erfgoed van Middelburg, Veere en Vlissingen te kijken.

Niet alleen tijdens de Open Monumentendag, maar het hele jaar door. Achter iedere historische gevel, maar ook in elk monument of historisch landschap, schuilt een verhaal dat het waard is om te ontdekken en door te geven.

GEMEENTE
VEERE

MIDDEL
BURG

GEMEENTE
VLISSINGEN

OPEN
MONUMENTEN
DAG

G E M E E N T E
VLISSINGEN

In een tour langs Vlissingse monumenten, ontvouwt zich een dynamische geschiedenis als front- en havenstad. Maak kennis met het veelzijdige maritieme verleden en heden,

militair erfgoed en andere onverwachte parels in de stad Vlissingen en de dorpen Oost-Souburg en Ritthem.

Sint Jacobskerk

De Sint Jacobskerk is al ruim zeven eeuwen een herkenningspunt. De oorsprong van deze laatgotische kerk gaat terug tot begin 14e eeuw. De kerk is vernoemd naar Jacobus de Meerdere en ligt langs de pelgrimsroute naar Santiago de Compostela. Door de eeuwen heen doorleefde het gebouw oorlogen, een verwoestende brand in 1911 en de Watersnoodramp van 1953.

Oude Markt 2, 4381 ES Vlissingen

Oranjemolen

Op de Oranjedijk staat de iconische 18e-eeuwse Oranjemolen, de dichtst bij zee staande molen van Nederland. In de Tweede Wereldoorlog landden hier op 1 november in 1944, op 'Uncle Beach', de geallieerden tijdens de Slag om de Schelde. Deze militaire operatie was van groot belang voor de bevrijding van Zeeland en het openen van de toegang tot de haven van Antwerpen. In de molen leert u meer over deze gebeurtenis.

Oranjedijk 9, 4381 AV Vlissingen

Oostbeer

De Oostbeer dateert uit de 19e eeuw, toen Vlissingen uitgroeide tot een van de belangrijkste vestingsteden van Europa. Napoleon liet de verdediging van de Westerschelde versterken met forten, wallen, grachten en andere verdedigingswerken. De Oostbeer had een dubbele functie: het reguleren van het waterpeil in de vestinggracht, en het verdedigen van de stad tegen aanvallen.

Aan de zeezijde geblind en aan de landzijde voorzien van schietgaten zodat op aanvallende vijanden kon worden geschoten. Uniek is de monnik boven op de Oostbeer die voorkomt dat de vijand erover heen kon komen. Het gangenstelsel verbonden met de Oostbeer is nog gedeeltelijk intact.

Commandoweg, 4381 NJ Vlissingen

Lampsinshuis - Maritiem MuZEEum Zeeland

Het Maritiem MuZEEum Zeeland vertelt het verhaal van een provincie die al eeuwenlang verbonden is met de zee. Het museum zit in een bijzonder complex van monumentale gebouwen, waaronder het Lampsinshuis. Bewonder bijzondere voorwerpen, duik in verhalen van zeevaarders, handelaren en avonturiers en maak kennis met Michiel de Ruyter. Ook is er aandacht voor het koloniaal en slavernijverleden.

Nieuwendijk 11, 4381 CV Vlissingen

Cornelia Quackshofje

Het Cornelia Quackshofje, beter bekend als de Zeemanserve, werd in 1643 gesticht dankzij een schenking van Cornelia Quack, die zich het lot aantrok van de vele zeemans- en vissersweduwen in de havenstad. De oorspronkelijke huisjes boden onderdak aan vrouwen en gezinnen die afhankelijk waren van de zeevaart en vaak in moeilijke omstandigheden achterbleven wanneer hun kostwinner niet terugkeerde.

Zeemanserve 24-66, 4381 GB Vlissingen

Stoomhijskraan Schelde 38

In het Scheldekwartier staat een bijzonder stuk techniekgeschiedenis: de Stoomhijskraan Schelde 38. Deze werd in 1946 gebouwd voor scheepswerf De Schelde en ingezet voor het verplaatsen van zware materialen. Omdat brandstoffen in de naoorlogse periode schaars waren, werd gekozen voor aandrijving op stoom. Samen met zusterkraan Schelde 39 bleef de kraan tot 1970 in gebruik.

De Willem Ruysstraat 100, 4381 NK Vlissingen

Hersteld Apostolische Zendingkerk

In de Walstraat staat een van de mooiste kerkgebouwen van Vlissingen. Deze van oorsprong Evangelisch-Lutherse Kerk werd in 1735 in gebruik genomen. Het kerkgebouw kenmerkt zich door zijn eenvoudige, stijlvolle architectuur met hoge boogvensters en een statige entree. In 1778 werd het gebouw uitgebreid om ruimte te bieden aan de groeiende geloofsgemeenschap.

Walstraat 23, 4381 ED Vlissingen

Hoofdkantoor Damen Shipyards

Kantoorgebouw van de Koninklijke Maatschappij De Schelde, in 1913 gebouwd naar een ontwerp van de Rotterdamse architect J.P. Stok. Het gebouw kwam tot stand onder invloed van het Americanisme.

De Willem Ruysstraat 99, 4381 NK Vlissingen

Museum Scheldewerf

Museum Scheldewerf vertelt het verhaal van de Koninklijke Maatschappij De Schelde, die in 1875 werd opgericht en uitgroeide tot een van de belangrijkste scheepswerven van Nederland. Oorspronkelijk deed het pand dienst als kantoor en bedrijfsruimte van bedrijfsgeneeskundige dienst (de verbandkamer). Tegenwoordig vormt het een sfeervol verhalenhuis waar u kennismaking met de verhalen van de Schelde, veelal verteld door oud-medewerkers.

De Willem Ruysstraat 100, 4381 NK Vlissingen

Timmerfabriek

Dit monument werd in 1914 gebouwd als onderdeel van de beroemde scheepswerf De Schelde. Hier vervaardigden vakmensen meubilair en interieurs voor de schepen. Nadat de scheepsbouwactiviteiten uit dit deel van de stad verdwenen, moest er een andere invulling komen. Met respect voor het industriële karakter en historische elementen, is de voormalige werkplaats omgevormd tot een modern maritiem hotel.

Albionkade 301, 4381 KZ Vlissingen

Machinefabriek

De Machinefabriek is een imposant stukje industrieel erfgoed uit de bloeitijd van de Koninklijke Maatschappij De Schelde. Op het Scheldeterrein was er onder meer een scheepstimmerwerf, smederij, kopersgieterij, ketelmakerij en dus deze Machinefabriek. De Machinefabriek werd in drie fasen gebouwd: 1913, 1916 en 1919. Er zijn wel duizenden machines gebouwd. De fabriek wordt komende jaren getransformeerd tot een multifunctioneel gebouw inclusief parkeergarage.

Jan Weugkade, 4381 NM Vlissingen

Dok van Perry

Het oudst bewaard gebleven houten droogdok van Nederland, en één van de oudste van West-Europa, dateert uit 1704-1705. Het werd ontworpen door de Engelsman John Perry.

Ondanks een status als rijksmonument, werd het droogdok in 1974 dichtgestort met grond. In 2010 werd het weer uitgegraven en daarna gerestaureerd.

Dok van Perry, 4381 EL Vlissingen

Zware Plaatwerkerij

Deze voormalige zware plaatwerkerij heeft een nieuwe bestemming gekregen als woonzorgcentrum. Veel historische elementen uit de constructie zijn hierbij behouden gebleven. In het complex bevindt zich ook het Vlissingse Filmtheater waar door vrijwillige film liefhebbers films worden geprogrammeerd (te reserveren via de website van Amarijn).

Peperdijk 263, 4381 EN Vlissingen

Museumschip Mercuur

De Mercuur werd tussen 1952-1954 in de Verenigde Staten gebouwd om dienst te doen als mijnenveger in de Koreaoorlog. Omdat de oorlog eerder voorbij was werd het schip geschonken aan Nederland, en kwam het in dienst als mijnenveger onder de naam Hr.Ms. Onverschrokken.

Het schip maakte deel uit van de modernisering van de Nederlandse marine in de jaren na de Tweede Wereldoorlog. Begin jaren 70 werd het schip omgedoopt tot Hr.Ms. Mercuur en ingezet als torpedowerkschip.

Dok van Perry 43, 4381 EL Vlissingen

Scheldekraan

Met een bouwjaar van 1950 is deze overgebleven kraan één van de oudste torenkranen van Nederland. De kraan is een ontwerp van een Duitse kraanfabrikant uit Hamburg. Voor de Tweede Wereldoorlog waren er al diverse kranen van dit type aanwezig, maar die werden tijdens de oorlog geheel of deels onbruikbaar gemaakt. De kraan maakte de bloeitijd mee van de naoorlogse jaren. In 2008 werd de kraan gedemonteerd om veiligheidsredenen. In 2012 besloot de gemeente om de kraan weer terug te monteren.

Jan Weugkade, 4381 NM Vlissingen

Voormalige veerboot 'Koningin Emma'

Aan de kade van het Scheldekwartier ligt een bijzonder schip uit de maritieme geschiedenis: de Koningin Emma. Deze voormalige veerboot van de Provinciale Stoombootdiensten werd in 1933 gebouwd bij scheepswerf De Schelde.

In een tijd waarin bruggen, dammen en tunnels ontbraken, vormden veerboten de belangrijkste verbindingen tussen de eilanden en het vasteland.

Houtkade 1, 4381 EC Vlissingen

Bunker Oranjedijk

Aan de Oranjedijk, vlak bij de Oranjemolen, bevindt zich een bijzonder overblijfsel uit de Tweede Wereldoorlog: de observatiebunker Type 143. Deze bunker werd in 1943 door de Duitse bezetter gebouwd als waarnemingspost voor een kustartilleriebatterij en maakte deel uit van de Atlantikwall, de verdedigingslinie langs de West-Europese kust.

Oranjedijk, 4381 AV Vlissingen

Zeevaartschool

Voormalig Maritiem Instituut De Ruyter uit de jaren '50 van de 20ste eeuw, ontworpen door architect Arend Rothuizen en in 1954 in gebruik genomen. Toekomstige zeevarenden leerden hier onder andere navigeren, maritieme techniek, scheepskunde en de zeevaartpraktijk en radiotelegrafie.

Sinds 2025 is het een hotel met restaurant. Vanwege de zorgvuldige omgang met de historie van de plek, ontving het hotel meerdere onderscheidingen, zoals Heritage Design Hotel of the year.

Boulevard Bankert 156, 4382 AC Vlissingen

Kustlicht

Deze felrode lichtopstand is uitgegroeid tot één van de herkenningspunten van Vlissingen. Het gietijzeren kustlicht komt uit 1876, daarvoor stond er een vuurbaken. In de jaren 80 van de vorige eeuw is het vervangen door een replica.

Boulevard de Ruyter 2, 4381 KA Vlissingen

Standbeeld Michiel de Ruyter

Op Boulevard de Ruyter staat een standbeeld van de beroemde 17e-eeuwse Vlissinger: admiraal Michiel de Ruyter. In het Maritiem MuZEEum Zeeland leert u meer over hem en de tijd waarin hij leefde. Het gietijzeren standbeeld dateert uit 1841 en komt van de Vlaamse beeldhouwer Louis Royer. Vanaf hier kijkt u uit over de Westerschelde en de vele voorbijgaande schepen.

Boulevard de Ruyter 2, 4381 KA Vlissingen

Keizersbolwerk

Het Keizersbolwerk is een verdedigingswerk in steen, vernoemd naar keizer Karel V, gebouwd in 1548. Het moest de Westerschelde en de toegang tot de haven beschermen. Tot in de 19e eeuw is het ook de stadspoort vanuit zee.

Keizersbolwerk, 4381 KA Vlissingen

Het ontwerp is van de Italiaanse bouwmeester Donato di Boni Pellezuoli, die een jaar eerder ook Fort Rammekens had gebouwd. In de Franse tijd liet Napoleon de stad zwaar versterken. In 1811 werd het bastion versterkt en kreeg het de huidige vorm met 13 kazematten.

Gevangentoren

De Gevangentoren in Vlissingen, een monumentaal bouwwerk uit de 16e eeuw, is getransformeerd tot een sfeervol restaurant. Ooit gebouwd als de Westpoort en later in gebruik als stadsgevangenis, ademt deze locatie de geschiedenis van de stad.

Naast dineren biedt de Gevangentoren ook een unieke overnachtingsmogelijkheid: de torenspits is omgebouwd tot een luxe suite.

Boulevard de Ruyter 1A, 4381 KA Vlissingen

Beursgebouw

Op de plek van het oorspronkelijke beursgebouw uit 1540, werd dit gebouw in 1635 opgericht in Hollandse renaissancestijl.

Op de gevel prijken de wapenschilden van Zeeland en Vlissingen. Het pand is in eigendom van Hendrick de Keyser.

Beursplein 11, 4381 CA Vlissingen

Fontein Elisabeth Wolff en Agatha Deken

Op het Bellamypark staat deze rijksmonumentale waterfontein uit 1884, opgericht ter ere van de bekende schrijfsters Betje Wolff (1738-1804) en Aagje Deken (1741-1804). De fontein stond oorspronkelijk op het Betje Wolffplein.

Bellamypark, 4381 CD Vlissingen

Willem III-kazerne

Omdat Vlissingen een vestingstad was, was er behoefte aan huisvesting voor de soldaten die belast waren met de bediening van het vestinggeschut. Daarom werd in 1850, in opdracht van de gemeente Vlissingen, een kazerne gebouwd. In 1860 werd deze in bruikleen overgedragen aan het Rijk. In de kazerne was tevens een infanteriebataljon gelegerd.

Oranjestraat 6B, 4381 BB Vlissingen

Station Vlissingen

Een goed begin- en eindpunt van een tour langs monumenten in Vlissingen is het rijksmonumentale stationsgebouw uit 1950, ontworpen door architect Sybold van Ravesteyn. Het kwam ter vervanging van een 19e-eeuws station dat verwoest werd door een bombardement in de Tweede Wereldoorlog.

De keramiekbeelden op de gevel zijn van Jo Uiterwaal. In het station is een herdenkingsplaquette voor Willem Looise, die als seinhuiswachter omkwam bij een bombardement in 1943.

Stationsplein, 4382 NN Vlissingen

Kerk Open Haven

De geschiedenis van de kerk gaat terug tot 1247. Tijdens de Beeldenstorm van 1566 werd het gebouw zwaar beschadigd. Enkele jaren later volgde verwoesting tijdens de strijd om Walcheren en het beleg van Middelburg. Bij de wederopbouw in 1603, kreeg de kerk een ingrijpend ander uiterlijk. In 1944 kwam een groot deel van Walcheren onder water te staan. Na de Tweede Wereldoorlog werd het gebouw gerestaureerd.

Oranjeplein 2, 4388 AH Oost-Souburg

Karolingische Burg

In het hart van Oost-Souburg ligt de Karolingische Burg, een indrukwekkende ringwalburcht uit de 9e eeuw. Deze werd gebouwd om de lokale bevolking te beschermen tegen Vikinginvallen. Met een diameter van ongeveer 160 meter is het een van de best bewaarde burgen in Zeeland.

Oranjeplein 2, 4388 AH Oost-Souburg

Protestantse Kerk

Midden in het dorp Ritthem staat een van de meest karakteristieke kerken van Walcheren. De Protestantse Kerk aan de Weverstraat heeft een geschiedenis die teruggaat tot de middeleeuwen en vormt al eeuwenlang het hart van de dorpsgemeenschap. Het oudste onderdeel van de kerk is de 14e-eeuwse toren.

Weverstraat 9, 4389 Ritthem

Fort Rammekens

Fort Rammekens werd gebouwd tussen 1547-1552 in opdracht van Maria van Hongarije, landvoogdes van de Nederlanden, om belangrijke scheepvaartroutes naar Middelburg en Antwerpen te beschermen.

Ontwerper was de Italiaanse vestingbouwkundige Donato de Boni Pellezuoli. Door de strategische ligging speelde het fort eeuwenlang een belangrijke rol in de verdediging van Zeeland.

Rammekensweg, 4389 TZ Ritthem

GEMEENTE

VEERE

Gemeente Veere kent een enorme schat aan monumenten. Van de stad Veere met zijn statige panden, de kernen met hun molens en kerken tot aan de manteling met zijn rijkdom aan buitenplaatsen worden we ondergedompeld in de bijzondere geschiedenis van het eiland Walcheren.

Het cultureel erfgoed zit in ons DNA en wordt door de inwoners gekoesterd. In dit boekje staan daarom niet alleen de monumenten centraal, maar ook de mensen erachter. Eigenaren, beheerders en vrijwilligers vertellen waarom juist hún monument bijzonder is, welke geschiedenis ermee verbonden is en wat het betekent om een monument te onderhouden en te behouden. Zo krijgt erfgoed een persoonlijk gezicht en worden de verhalen achter de gevels zichtbaar.

Molen Aagtekerke

Deze zeskantige houten bovenkruier dateert van 1801. Het is een grondzeiler van het Zeeuwse type. De molen is in 1998 voor het laatst gerestaureerd.

Naast de molen staat sinds begin 2013 de modelmolen Unicum, gebouwd door molenmaker Klaas de Troije 1882 - 1968.

Toen hij 75 was liet hij nog één keer zien hoe het hoorde en bouwde hij dit Zeeuwse type op een schaal van 1:6.

Molenweg 3 4363 AJ Aagtekerke

Dorpskerk Aagtekerke

Wim Bosschelaar
& Piet Lievense

Huis Agatha

De woning is als pastorie gebouwd en waarschijnlijk net zo oud als de kerk ertegenover. Tot 1589 heeft de pastoor er gewoond.

Na de hervorming heeft de woning dienst gedaan als hervormde pastorie tot 1721. In 1876 is het pand verkocht aan Simon Wisse, landbouwer uit Gapinge, die twee ramen verving door mendeuren en een dorsvloer aanbracht.

In 1970-'71 is het pand in oorspronkelijke staat hersteld.

Dorpsplein 21 4363 AA Aagtekerke

Piet en Wim staan ons al op te wachten bij de Dorpskerk in Aagtekerke. Aan de buitenkant een prachtige kerk uit de 15e (toren) en 16e (schip) eeuw, maar aan de binnenkant huizen ook nog enkele verassingen. Zo hangt er een bijzonder marmeren epitaaf van beeldhouwer Rombout Verhulst.

Een geschenk aan de kerk. Wie durft kan op de zoldering, boven het kerkgewelf, een inscriptie vinden op een houten balk. Niet zomaar een inscriptie...

Wat er nu staat is tot op heden een raadsel.

Dorpsplein 4 4363AC Aagtekerke

Dorpskerk Biggekerke

De voet van de kerk en de koorsluiting dateren uit de 12e eeuw. Tussen beide delen stond eerst een houten kerk. De houten tussenbouw is later vervangen door een bakstenen schip. In 1955-1957 werden kerk en toren ingrijpend gerestaureerd.

Kerkplein 1 4373 AA Biggekerke

Raadhuis Domburg

Vermoedelijk stond in 1545 op dezelfde plaats ook al een stadhuis.

In 1567 bouwde de stad Domburg voor eigen rekening een nieuw stadhuis met klokkentorentje. Alleen de trapgevels herinneren aan de oude toestand.

De voorgevel en het bordes werden in 1822 gerenoveerd. Opvallend is dat de klok op het halve uur het aantal uren slaat, en op het hele uur één keer slaat.

Markt 1 4357 BG Domburg

Johanneskerk

De oorspronkelijk 14e -eeuwse kerk met de in de 15e eeuw aangebouwde noordbeuk brandde in 1848 af. Toen is de in de kerk aanwezige collectie Nehalennia-stenen grotendeels verwoest. De bakstenen toren stamt uit het einde van de 14e eeuw. In de bovenste helft van de toren zijn figuren in geglazuurde steen (metseltekens) goed te zien.

Markt 8 4357 BG Domburg

Molen Biggekerke

Deze witte, ronde bakstenen grondzeiler uit 1712 is in particulier bezit. Het is de oudste molen in de gemeente Veere. De eigenaar die de molen bedrijfsmatig exploiteert, gebruikt graan van boeren uit de omgeving. Het meel wordt geleverd aan bakkers in en buiten Zeeland en aan kleingebruikers.

Oostweg 4 4373 RA Biggekerke

Smederij Biggekerke

Smederij anno 1882 met nog authentiek interieur en werktuigen. De travalje is in 1996 weer teruggeplaatst. Een hoefstal of travalje werd vroeger door de smid gebruikt om paarden en ezels van nieuwe ijzers te voorzien. Het dier wordt in de hoefstal geplaatst, waarna de hoefsmid aan de hoeven kan werken. Sinds kort is de smederij weer in gebruik.

Kerkplein 15 4374 AA Biggekerke

Molen Weltevreden

De ronde bakstenen grondzeiler is uit 1817. De molen is in 1970 door de gemeente aangekocht en in 1973 gerestaureerd. Molen Weltevreden was een inspiratiebron voor de in Domburg werkzame schilders zoals Piet Mondriaan en Jan Toorop.

Roojesweg 4 4357 ED Domburg

Watertoren Domburg

Wie Domburg nadert ziet 'm al van verre staan: de watertoren, in 1933 gebouwd, ontworpen door Hedrik Sangster. De toren is 28.5 meter hoog en heeft een enorme opslagcapaciteit van 200.000 liter.

De watertoren, midden in natuurgebied de Manteling, is niet meer in gebruik als watertoren.

In de Tweede Wereldoorlog werd de toren flink bestookt en de kogelgaten hebben hun sporen nagelaten. Voor wie meer wil zien, er zijn beelden van de gevechten rondom de toren te zien op YouTube: 'Trugkieke – Bevrijding van Walcheren.' De toren heeft inmiddels verschillende renovaties ondergaan, maar heeft zijn authenticiteit behouden.

Nehalennieweg 20 4357 AW Domburg

Torenkerk Gapinge

De kerk dateert uit de 15e eeuw. Rond 1500 werd het schip op gelijke hoogte gebracht met het koor en werd de toren ingebouwd. In de kerk staat een orgel, dat omstreeks 1780 is gebouwd door H.H. van Hess, orgelbouwer in Gouda.

Bijzonder zijn de beschilderde deuren waarop de harp spelende David en een vrouw met luit en musicerende engeltjes voorkomen. Het is een pronkstuk onder de antieke orgels van Zeeland.

Dorpsstraat 25 4352 AB Gapinge

Korenmolen De Graanhalm

In 2015 verscheen een boek over de molen van Gapinge. De schrijver heeft hierin zijn liefde verklaard aan dit monument en schreef: "Aan de rand van Nederland stond een korenmolen die lang verweesd was". Bij nader inzien bleek dit een geluk. De Graanhalm is nu vrijwel de enige molen die nog in detail kan laten zien hoe we tot in de jaren zestig granen maalden met behulp van eeuwenoude kennis en de wind.

Dorpsstraat 1 4352 AA Gapinge

't Hof Ravestein

In de vijftiende eeuw was 't Hof Ravestein waarschijnlijk eigendom van Anna van Bourgondie Ravesteyn. Het transformeerde van boerderij tot buitenplaats in begin zeventienhonderd, en van buitenplaats naar boerderij aan het einde van de negentiende eeuw.

De achttiende-eeuwse parkaanleg bestond uit een oprijlaan, een eiland omgeven door een gracht, waterpartijen, een Grand Canal, en beplante lanen en singels. Op het huidige hof zijn veel aspecten van de geschiedenis zichtbaar. Het geheel is een archeologisch monument.

Ravesteinweg 2 4364 TD Grijskerke

Landgoed Moesbosch

De naam 'Moesbos', nog zonder 'sch', komt voor het eerst voor op een kaart van Walcheren uit 1750. De eigenaar is dan Nicolaas Carel van Hoorn van Burght. In 1806 koopt Abraham van Doorn, landdrost van Zeeland, de buitenplaats 'Moesbosch'.

Vlissingestraat 28 4371 RE Koudekerke

Het oude huis wordt in 1871 afgebroken en een nieuwe villa, de huidige, verrijst op ongeveer dezelfde plaats. De familie van Doorn is nog steeds betrokken bij het onderhoud van de buitenplaats. De oorspronkelijke negentiende-eeuwse parkaanleg is na de inundatie van 1944 geheel opnieuw ingeplant.

Michaelskerk

De Protestantse kerk is een 17e eeuwse bakstenen zaalkerkje, verbouwd in 1836. Het éénklaviers orgel is midden 18e eeuw gemaakt voor een kerk in Maastricht. In 1778 werd het orgel afgebroken en overgeplaatst naar de Hervormde kerk in Neerijnen. In 1866 werd het gekocht door Koudekerke. De kerk is in 2022 verbouwd en verduurzaamd. Het hout uit de kerk is gebruikt voor: doopvont, lessenaar, tafel en kruis.

Dorpsplein 1 4371 AA Koudekerke

Molen de Lelie

De 'Lelie' is een ronde, stenen stellingmolen die in 1872 als korenmolen is gebouwd. Er zijn stenen gebruikt van een oud fort. De buitenkant werd gepleisterd. Op 14 november 1940 verloor de molen zijn wieken door een zware noordwester storm. Door de oorlog was herstel niet direct mogelijk en werd er op elektriciteit gemalen. Nadat de gemeente de molen in 1975 heeft gekocht kan de molen weer malen. De molen is van binnen nog zeer compleet.

Middelburgsestraat 110
4371 EV Koudekerke

Buitenplaats 't Munniken hof

Jan Jonker Roelants
met zijn kleindochters

Als je de poort doorrijdt over de knisperende kiezels, verrijst buitenplaats 't Munnikenhof in volle glorie. Jan Jonker Roelants en zijn beide dochters verwelkomen ons. Wat een bijzonder gevoel: alsof je terug stapt in de tijd met eigentijdse mensen. De buitenzijde is prachtig hersteld, al is dat soms best een uitdaging:

"De achterzijde staat in het water, dus vocht in de muren is een terugkerend probleem."

Van binnen voel je dat het kasteeltje met liefde is onderhouden. Kleuren zijn met zorg gekozen, achter een oude deur is soms een wat moderner element toegevoegd (bijvoorbeeld een badkamer).

De zitkamer wordt in de winter nog met de originele haard verwarmd.

Jan Jonker Roelants kocht het pand in 1972. Het was toen werkelijk een ruïne, hij kon van beneden door alle gaten zo het torentje inkijken. Met veel geduld, de juiste mensen en tomeloze energie werd het opgeknapt. Nog altijd doen ze veel zelf: "Het is nooit af."

Dit pand is meer dan zomaar een monument. Het is een levend stukje historiel Zo mag de school uit Grijskerke eenmaal per jaar langskomen voor geschiedenisles.

Hoe mooi als je zo historie mag delen en levend houden!

Jacob Catsweg 1, 4364 TE Grijskerke

Odolphuskerk

De kerk is meer dan zes eeuwen oud. Een eikenhouten preekstoel (houten broek), een ambachtsherenbank en het in 1744 door de Duitse orgelbouwer Peter Weidtmann gebouwde kabinetorgel, verfraaien het gebouw.

Torenstraat 8 4365 AE Meliskerke

Buitenplaats Overduin

Oorspronkelijk was dit landgoed een hofstede uit de 16e eeuw. De huidige woning bij de boerderij dateert nog uit die periode. De villa, het park in landschapsstijl en de boerenschuur zijn van 1839. De villa en het park vormen het centrum van een landgoed van circa 42 ha. en zijn waarschijnlijk aangelegd naar ontwerpen van K.G. Zocher (1796 - 1863). De boerderij wordt niet meer als zodanig gebruikt en de landbouwgronden zijn verpacht.

Dunoweg 4 4356 EK Oostkapelle

Mole D'Arke Oostkapelle

De molen is gebouwd in 1858 ter vervanging van een standerdmolen aan de Molenweg. Molenbouwer was J. Passenier uit Domburg die de molen bouwde in het toenmalige buurtschap 'Klein Vlaanderen' aan de noordzijde van het dorp. Een gevelsteen rechts van de ingang herinnert hier nog aan. Het vervangen van de baard in 1967 vormde de gelegenheid om de tot dan toe naamloze molen "d'Arke" te noemen. Dit was de naam van het buurtschap onderaan de dijk te Westkapelle waar de eigenaren vandaan kwamen.

Noordweg 2 4356 EC Oostkapelle

Dorpskerk Oostkapelle

Waarschijnlijk is de kerk gesticht in de 7de eeuw door Willibrordus (658-739). De kerk was aan hem gewijd en Oostkapelle was vermoedelijk één van de plaatsen waar al zo vroeg een kerk gesticht werd. In de 16e eeuw behoorde de kerk tot de Abdij van Middelburg. De dikke zwarte toren diende als baken voor zeelieden. Vóór de verwoestingen op Walcheren in de zestiende eeuw was de Kruiskerk één van de machtigste en mooiste keken van het eiland. Na een houten kerkje werd rond 1780 de huidige stenen kerk gebouwd. De kerktoeren is 49 meter hoog.

Waterstraat 4 4356 BH Oostkapelle

Buitenplaats Zeeduin

Het huidige landgoed Zeeduin, circa 100 ha, bestond oorspronkelijk uit de twee historische buitenplaatsen Duno en Zeeduin. Van de buitenplaats Duno is alleen Hof Duno aan de Dunoweg nog over. Rond het monumentale huis Zeeduin ligt een park in landschapsstijl. De bijgebouwen en het park zelf (met hertenkamp) zijn ook een beschermd monument.

Dunoweg 12 4356 EK Oostkapelle

Kapel Hoogelande

Op deze plaats werd in of na 1189 een kapel gebouwd voor omwonenden die kerkgang naar Middelburg te onveilig vonden. Waarschijnlijk in de 15e eeuw verrees een nieuw kerkgebouw, gewijd aan Sint Maarten. Na het beleg van Middelburg (1572-1574) bleef van de kerk alleen het koorgedeelte als ruïne over. Het dorp Hoogelande verdween. In 1965 werd dit gedeelte gerestaureerd als Kapel.

Meinersweg 1 4364 SB Oostkapelle

Buitenplaats Berkenbosch

De buitenplaats is ontstaan in de 17e, 18e eeuw. Het in neo-classicistische stijl gebouwde herenhuis verrees in 1862 in de plaats van het oorspronkelijke herenhuis. Aan de Duinbeekseweg 7 staat de boerderij Hof Klein Berkenbosch. Diverse bronnen maken er melding van dat deze boerderij als oranjerie oorspronkelijk behoorde bij de buitenplaats Berkenbosch. De boerderij is gebouwd in 1691, maar het is aannemelijk dat er al vroeger bebouwing op deze plaats is geweest.

Duinbeekseweg 25 4356 CD Oostkapelle

Johanneskerk Serooskerke

De aan Johannes gewijde kerk is in de 15de eeuw gebouwd. De oorspronkelijke kerk heeft behoorlijk geleden onder de Tachtigjarige Oorlog omstreeks 1572-1574.

Ook in 1809, toen een Engels leger te Vrouwenpolder aan land kwam om het Fort de Haak in te nemen, heeft het kerkgebouw ernstige schade opgelopen.

Van de door Napoleon uitgekeerde schadeloosstelling van fl. 750,- kon de kerk worden hersteld. In de jaren 1954-1958 is de toren en de kerk grondig gerestaureerd.

Noordweg 3 4353 AR Serooskerke

Molen de Jonge Johannes

De achtkantige houten beltmolen op bakstenen voet is vermoedelijk uit 1835. De molen is in particulier bezit en in 2026 volledig gerestaureerd.

Vrouwenpolderseweg 55
4353 BC Serooskerke

Pelgrimskerk Vrouwenpolder

Marianne Scheers
Luc de Vries

Marianne Scheers, lid kerkenraad, en Luc de Vries, kerkrentmeester, vertellen over hun Pelgrimskerk in Vrouwenpolder. Het dorp was in de Middeleeuwen een bedevaartsoord vanwege een altaarstuk uit 1340 van Onze Lieve Vrouwe waaraan vele wonderen werden toegeschreven. Daaraan verleent het dorp haar naam 'Vrouwe-in-de-polder'. De kerk trekt jaarlijks veel bezoekers die nieuwsgierig zijn naar het verhaal van het altaarstuk of die bezinning zoeken.

Marianne en Luc zijn trots dat het nog steeds lukt om met vrijwilligers de kerk goed in stand en levendig te houden.

Fort Den Haakweg 2, 4354 AE Vrouwenpolder

Het pand van Fredinand

Het huis heeft een topgevel uit de 17e-18e eeuw. Links van de gevel zit nog een aanzetsteen van een vroegere gevelbekroning. In de onregelmatige gevel staat in de balk de inscriptie; "God die Salomon zijnen tempel stiften dede, verleen dit huys geluck, voorspoedt en vrede". Op dit moment is er een winkel in het pand gevestigd.

Markt 17 4351 AG Veere

Het pand St. Lucas

In het pand van Kunsthuis Veere was ooit het atelier en de kunsthandel van Alphons van Dijk gevestigd (1894-1979). Van Dijk kwam in 1919 naar Veere en bleef er de rest van zijn leven wonen. Hij noemde zijn huis St. Lucas, naar de patroonheilige van schilders en beeldsnijders. Die naam staat nog steeds boven de deur.

Markt 33 4351 AG Veere

Grote Kerk Veere

De bouw van deze kerk is in 1521 voltooid. Sindsdien heeft de kerk heel wat doorstaan. In 1686 richtte een brand grote schade aan. Begin 19e eeuw verloor het gebouw zijn bestemming als kerk. Zware stormschade was de directe aanleiding. In de Franse tijd is het gebruikt als militair hospitaal.

Daarvoor werden een aantal vloeren in de kerk aangebracht en werden vensters gedeeltelijk dichtgemetseld. Daarna deed het gebouw nog dienst als werkhuis en gesticht. De Grote Kerk is nu een experience en cultuurpodium.

Oudestraat 26 4351 AV Veere

Kleine Kerk Veere

Deze kleine kerk, die bestaat uit twee beuken, is gebouwd boven op de eerste kerk waaraan men in 1332 begon te bouwen. De kerk werd in 1348 parochiekerk. Na de bouw van de Grote Kerk deden drie beuken dienst als hallenkor van de Grote Kerk. Eén beuk is intussen afgebroken.

Kapellestraat 27 4351 AL Veere

Stadhuis Veere

Dit laatgotische gebouw is ontworpen door Evert Spoorwater. Eeuwenlang werden de inwoners van Veere en omliggende dorpen vanuit het stadhuis bestuurd.

In 'De Vierschaar', de ruimte waarin schout en schepenen tot 1881 recht spraken, is deze sfeer nog tastbaar. Schilderijen en historische voorwerpen, waaronder de beroemde beker van Maximiliaan van Bourgondië, vormen een bewijs van de rijke bloeitijd van Veere.

Sinds 1581 bestaat er een bijzondere relatie tussen het Huis van Oranje-Nassau en de stad Veere.

Markt 5 4351 AG Veere

Mijnen- magazijn Veere

Aan het Kanaal door Walcheren, op steenworp afstand van het Veerse Meer, ligt het monumentale complex 'Mijnenmagazijn'. Hier schuilt ruim honderd jaar geschiedenis achter de muren: gebouwd in 1916 als opslagplek voor zeemijnen. Een bijzonder stukje Zeeuwse historie.

Na jaren leegstand, krijgt het Mijnenmagazijn in de toekomst weer een functie. Gemeente Veere laat het casco van het Mijnenmagazijn opknappen. Ook werkt de gemeente aan een herbestemming voor dit unieke complex. Daarbij wordt gekeken naar behoud van het monumentale karakter.

Kanaalweg Oostzijde 3 4351 RG Veere

Schotse Huizen

In deze panden, genaamd 'Het Lammeken' en 'De Struys', was vroeger de Schotse Kolonie gevestigd. Het museum toont originele voorwerpen en documenten die herinneren aan de eeuwenlange handelsbetrekkingen tussen Veere en Schotland. Het pand heeft een hoge bergstenen trapgevel met vele fraaie details.

Kaai 25-27 4351 AA Veere

't Huys Antwerpe

Woonhuis oorspronkelijk met trapgevel, waarschijnlijk begin 19e eeuw vervangen door een gepleisterde tuitgevel. Het opgeschilde jaartal bij de voordeur (1572) duidt de leeftijd aan. Het gebeeldhouwde natuurstenen stoeppaal is van later datum. Huisarts Van den Hamme kocht in 1904 voor f 1000,- het huis 'Antwerpen'. Zijn vrouw kreeg er een eigen apotheek, waar ze ook apothekersassistenten opleidde.

Kaai 79 4351 AC Veere

Molen de Koe

Ronde, stenen walkorenmolen met stellingen, staande op de wal, daterend van 1909, na verbranding van zijn voorganger, een grondzeiler uit 1736. Tot 1964 nog in bedrijf, maar daarna in verval geraakt, totdat de huidige familie/eigenaar de molen in 1975/76 heeft gerestaureerd en er een buitenverblijf van heeft gemaakt.

Warwijcksestraat 16 4351 EB Veere

Het Schaffershuis

Dit pand werd omstreeks 1470 gebouwd als woonhuis en kantoor voor de opzichter over de bouw van de Grote kerk en was vanaf circa 1540 tot 1857 in gebruik als stadstimmerhuis. In de archieven wordt het aangeduid als Schaffershuis. Schaffer was in die tijd in Veere de benaming voor de stadsarchitect/hoofd openbare werken.

Oudestraat 51 4351 AT Veere

Woonhuis Den Spieghel

Huis genaamd Den Spieghel. Het jaartal 1574 staat geschilderd boven de deur. Het pand heeft een tuitgevel met vlechtingen en ramen met roedeverdeling.

Kaai 81 4351 AC Veere

Vuurtoeren het Hoge Licht

De 52 meter hoge toren is gebouwd tussen 1458 en 1470 als toren van de Sint Willibrorduskerk. Dat was een driebeukige hallenkerk die in 1831 door brand is verwoest.

Zuidstraat 1 4361 AJ Westkapelle

De toren bleef bij de brand nagenoeg ongedeerd en doet sinds 1818 dienst als vuurtoren. Er zijn diverse exposities over de historie van de vuurtoren en Westkapelle.

Molen de Noorman

Tot de Tweede Wereldoorlog stonden er in Westkapelle drie molens. Alleen de Noorman heeft het bombardement van 1944 doorstaan. Het is een bovenkruier van baksteen met stelling uit 1852. De laatste restauratie was in 2012-2013. Op de gevelsteen bij de westelijke ingang staat: F T H V J LAVnz 18 8/30 52. Dit staat voor Fonds Tot Heil Van Jongelingen, LA Verhulst n.z., 30 augustus 1852. Dit fonds was in 1825 door drie 15-jarigen opgericht. Zij legden iedere week een dubbeltje in, om de werkgelegenheid en welvaart in Westkapelle te bevorderen.

Molenwal 25 4361 CC Westkapelle

Vuurtoren 't Lage Licht

Piet Lieveense

Piet Lieveense, vuurtorencoördinator bij het Polderhuis, gaat ons voor op de smalle trappen die langs de ronde wanden van de vuurtoren naar boven leiden.

Het is de eerste ronde gietijzeren vuurtoren van Nederland en hij bestaat dit jaar precies 150 jaar.

Bovenin bij het licht heb je prachtig uitzicht over de zee en Walcheren. De lamp en ook de rode en groene schermen geven de vaarrichting aan voor de scheepvaart van en naar de Westerschelde.

Deze rood-witte icoon is zeer fotogeniek en wordt zelfs gebruikt voor huwelijksaanzoeken.

Zeedijk 5 4361 SJ Westkapelle

Molen Zoutelande

De ronde bakstenen bovenkruier zonder stelling is, net als de molen in Meliskerke, een grondzeiler.

De molen is gebouwd in 1722. De molen is in 2008 gerestaureerd.

Molenweg 29
4374 BE Zoutelande

Catharinakerk

De kerk bestaat uit een éénbeukig schip met spitsboogvensters tussen de steunberen. De zuilen in de noordmuur met Brabantse koolblad-kapitelen zijn overblijfselen van een zijbeuk uit ongeveer 1500.

De kerk is in 2011 gerestaureerd en is nu voor meerdere doeleinden beschikbaar.

Willibrordusplein 3 4374 AX Zoutelande

MIDDEL BURG

Ondanks de verwoesting door oorlogshandelingen op 17 mei 1940 bezit de gemeente Middelburg nog altijd een enorme rijkdom aan monumenten.

Met meer dan 1.100 rijksmonumenten en 140 gemeentelijke monumenten behoort Middelburg tot één van de de grootste monumenten-gemeenten van Nederland.

In deze jubileumuitgave hebben we een selectie opgenomen die de diversiteit van ons monumentale erfgoed laat zien.

We hopen dat deze selectie uitnodigt tot het ontdekken van de vele monumenten en de verhalen die zij vertellen.

Stadhuis

Het stadhuis van Middelburg, gebouwd in Vlaams-Brabantse gotiek, verrees vanaf 1452 op de plek van een afgebrand stede-huus en kreeg begin 17e eeuw zijn huidige vorm. De voorgevel toont 25 beelden van de graven en gravinnen van Holland en Zeeland. Rond 1900 voegde Pierre Cuypers bij een restauratie diverse gotische elementen toe. Na de verwoestende brand door oorlogsgeweld in 1940 werd het gebouw hersteld en in 1950 weer in gebruik genomen.

Markt

Zeeuws Archief – Van de Perrehuis

Het Van de Perrehuis is een monumentaal stadspaleis op de plek van een voormalige commanderie van de Duitse Orde. In de 18e eeuw kreeg het, in opdracht van Jacob Adriaan van de Perre en Jacoba van den Brande, zijn karakteristieke uiterlijk naar ontwerp van Jan Peter van Burscheit de Jonge.

Later diende het als gerechtshof en rechtbank. Na restauraties in 1954 en de jaren 1990 is het grotendeels in oorspronkelijke staat hersteld. Sinds 2000 is het Zeeuws Archief er gevestigd.

Hofplein 16

Petrus- en Pauluskerk

De Rooms-katholieke kerk aan de Lange Noordstraat uit 1846 werd bij het bombardement van 1940 volledig verwoest. Vlakbij verrees een nieuwe kerk, ontworpen door architect C.M. van Moorsel in de stijl van de Bossche School, geïnspireerd op vroegchristelijke basilieken. De kerk werd op 5 juli 1951 ingewijd. In een speciale kapel van Onze Lieve Vrouw van den Polder bevindt zich een 16e-eeuws Mariapaneeltje.

Lombardstraat 1

Doopsgezinde Kerk

Op de locatie van de huidige Doopsgezinde Kerk stond ooit het huis van de patriot Lucas van Steveninck, dat in 1787 door orangisten werd verwoest. In 1889 namen de doopsgezinden een nieuw kerkgebouw in gebruik, ontworpen door architect K. Stoffels in eclectische stijl met neorenaissance-invloeden. Het gebouw heeft een karakteristieke bakstenen gevel en een grotendeels origineel interieur, waaronder een tweeklaviers orgel van Bakker en Timmenga uit 1890.

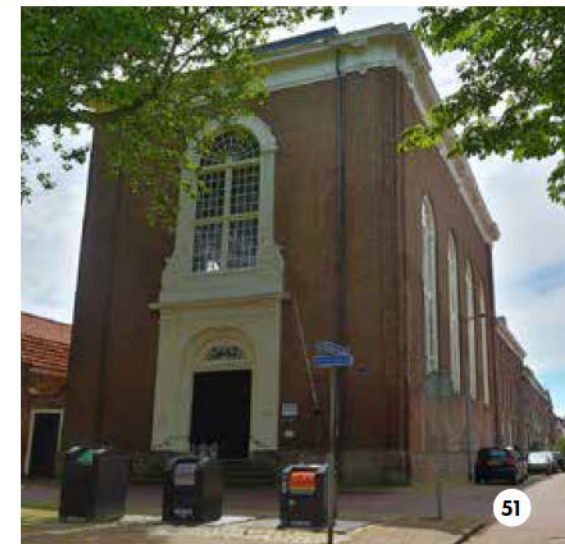
Lange Noordstraat 62

Sint Augustinuskerk

De Lutherse Kerk aan de Zuidsingel, ontworpen door stadsbouwmeester Jan de Munck, verving een te klein geworden kerk aan de Suikerpoort en werd in 1742 ingewijd. Naast de kerk verrees een pastorie en wezenschool. Het eenvoudige bakstenen gebouw draagt boven de ingang de zwaan, het Luthersymbool. Het interieur wordt gekenmerkt door een bijzonder orgel uit 1706 van de familie Duyschot, later aangepast door De Munck en in 1754 uitgebreid door Johann Müller.

Zuidsingel 70

Zeeuws museum

In de vroegere kanunnikenwoningen is sinds 1972 het Zeeuws Museum gevestigd. Het museum beheert de grootste verzameling Zeeuws erfgoed ter wereld. Te zien zijn de wereldberoemde serie 16e -eeuwse wandtapijten, prachtig porselein en schilderijen. Maar ook verrassende mode en streekdrachtzalen en kabinetten met kunst uit de Oost en West. Voor meer informatie over de lopende tentoonstellingen: www.zeeuwsmuseum.nl.

Abdij

Lange Jan

Met zijn 87 meter domineert de Abdijtoren, bijgenaamd de "Lange Jan", het voormalige eiland Walcheren. De toren is diverse malen door brand verwoest, onder meer in 1476, 1512, 1568, 1712 en 1940. De achtkantige stenen onderbouw is niet veranderd. De bovenzijde is van een keizerskroon voorzien. In de loop der eeuwen heeft de Lange Jan diverse wijzigingen ondergaan.

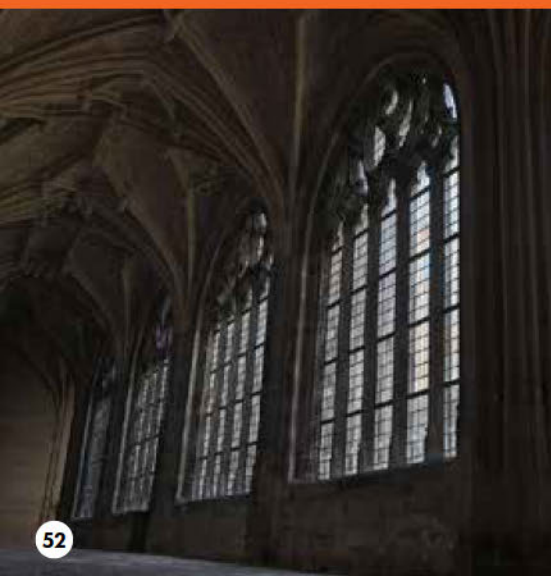
Onder de Toren 1

Abdijcomplex

De Middelburgse Abdij ontstond rond 1127 als klooster van de Praemonstratensers, die het complex in 1574 verlieten. Sindsdien is het de zetel van het provinciaal bestuur. Het abdijcomplex omvat onder meer de Koorkerk, Nieuwe Kerk, Wandelkerk, het Zeeuws Museum en de abdijtoren Lange Jan.

De Koorkerk verving in de 14e eeuw de oudste abdijkerk. Ook de Lange Jan stamt oorspronkelijk uit die periode, terwijl de Nieuwe Kerk haar huidige vorm kreeg aan het einde van de 16e eeuw.

Abdij

Hofje onder de Toren

Hofje Onder den Toren werd in 1942-1943 gebouwd naar ontwerp van F.A. Eschauzier in de stijl van de Delftse School, als onderdeel van de wederopbouw van Middelburg na de verwoestingen van 1940. Het initiatief kwam van P. Verhagen en de woningen werden geëxploiteerd door woningstichting Volksbelang.

Het hofje bestaat uit een besloten binnenplaats met tuin, omringd door karakteristieke rode bakstenen woningen met verspringende zadeldaken, markante schoorstenen en zorgvuldig vormgegeven geveldetails.

Nieuwe Kerkgang 1

Gasthuiskerk

De Gasthuiskerk aan de Lange Delft werd in 1493-1494 gebouwd als kapel van het Sint Barbaragasthuis. Na de Reformatie werd zij gebruikt door Engelse kooplieden, rooms-katholieken en sinds 1846 door de Christelijk Gereformeerde Kerk. Na de sloop van omliggende woningen en een restauratie in 1962 kwam de laatmiddeleeuwse kapel weer volledig in zicht. Opvallend zijn de gemetselde 'suikerbakkersramen' en een grotendeels authentiek 16e-eeuws Madonnabeeldje bij de ingang.

Lange Delft 94

Baron Chassé, Sociëteit 'de Vergenoeging'

Dit patriciërshuis, bekend als het Huis van Chassé, ontstond rond 1750 toen Pieter van Visvliet twee oudere panden samenvoegde en verbouwde. Later werd het eigendom van luitenant-generaal David Hendrik baron Chassé, aan wie het zijn naam dankt.

Gortstraat 30

Sinds 1929 is het bezit van Vereniging Hendrick de Keyser. Het monumentale pand heeft een rijk interieur in Lodewijk XV-stijl, fraaie schouwen en plafondschilderingen, en beschikt over een historische tuin met een gietijzeren veranda, een 18e-eeuwse moerbeiboom en een beeld van Heracles.

Kloveniersdoelen

De Kloveniersdoelen, sinds 1611 het onderkomen van de Middelburgse klovenierschutterij, is een fraai voorbeeld van Hollandse renaissance. Het gebouw werd tussen 1607 en 1611 opgetrokken in rijke maniëristische stijl met onder meer spekbanden, topgevel en traptoren.

Na gebruik als VOC-rekrutendepot en militair hospitaal raakte het in verval. Dankzij restauraties in 1914-1919 en 1964-1969, waarbij ook de verdwenen torenspits werd herbouwd, bleef het monument behouden.

Achter de Houttuinen 30

Seismolen

De Seismolen is de oudste van de vier overgebleven Middelburgse stadskorenmolens. De molen werd in 1728 gebouwd op het Seisbolwerk en onderscheidt zich door zijn zware, extra versterkte balkconstructie. Na de laatste restauratie is de molen weer maalvaardig. Boven de ingang bevinden zich het stadswapen van Middelburg en de wapens van de vier thesauriers die de bouw begeleidden. Het achtergelegen huisje uit 1873 diende vroeger als ontsmettingsruimte voor textiel, kleding en beddengoed.

Seisbolwerk

Het pakhuis "Holstein"

Dit voormalige MCC-pakhuis werd in 1738 gebouwd op de plaats van een haringpakkerij en is sinds 2001 het woonhuis en atelier van kunstenaar Toos van Holstein. Het gebouw kenmerkt zich door zijn historische balkenconstructie, deels vervaardigd uit hout van ontmantelde schepen van de VOC-werf. Opvallende elementen zijn het vergulde leeuwje, de hijsbalk en de vele luiken. Bij de restauratie werd al vroeg aandacht besteed aan duurzaamheid, met onder meer dakisolatie en waar mogelijk isolerend glas.

Korendijk

Verbindingsbunker park Toorenvliedt

Landgoed Toorenvliedt was tijdens de Tweede Wereldoorlog het hoofdkwartier van de Duitse troepen op Walcheren en de Bevelanden. Vanaf hier werden circa 9.000 militairen aangestuurd. In 1944 werden diverse bunkers gebouwd, waaronder een communicatiebunker,

waar via radio, telefoon, telex en het Enigma-codeerapparaat verbinding werd gehouden met eenheden in Zeeland, België en Noord-Frankrijk. Het park is inmiddels gerenoveerd, met informatieborden, gerestaureerde bunkers en extra aandacht voor de oorlogsgeschiedenis.

Koudekerkseweg 131

De Oostkerk

De Oostkerk is het belangrijkste voorbeeld van classicistische architectuur in Middelburg. De bouw begon naar een ontwerp uit 1644 en werd in 1667 voltooid. Verschillende vooraanstaande architecten, onder wie Pieter Post en Arend van 's-Gravesande, werkten eraan mee. De kerk, met haar markante koepel en imposante zuilenorde, werd speciaal ontworpen voor de protestantse eredienst en vervulde die functie 350 jaar lang. In 2021-2022 zijn innovatieve verduurzamingsmaatregelen aangebracht.

Oostkerkplein

Molen 'Buiten Verwachting'

Molen "Buiten Verwachting" in de Mortierepolder te Nieuw- en Sint Joosland, is nog regelmatig in bedrijf. De stenen korenmolen van het type grondzeiler dateert uit 1874. Een algehele restauratie van de molen vond in 1983 plaats. In 2025 werd de molen van nieuwe roeden voorzien.

Molenweg 35, Nieuw – en Sint Joosland

Gemaal Boreel

Gemaal Boreel werd gebouwd om een einde te maken aan de winterse wateroverlast op Walcheren en is sinds 1929 in gebruik. Het kubistisch-expressionistische gebouw, eigendom van de Polder Walcheren (nu Waterschap Scheldestromen), pompt overtollig polderwater naar het Kanaal door Walcheren.

Het gemaal werd ontworpen door jhr. J.L. Boreel. Het industriële interieur, met een in 1953 uitgebreide installatie, bevat diverse monumentale details, waaronder een tegelvloer, hoge ramen en het kleurrijke polderwapen boven de ingang.

Nieuwe Vlissingseweg 1

Molen "De Koning"

Molen De Koning aan de Veerseweg is een ronde stenen stellingmolen en rijksmonument uit 1882, gebouwd door de firma Beversluis uit Middelharnis. De molen verving een houten voorganger die datzelfde jaar door blikseminslag werd verwoest. In 1956 kreeg hij nieuwe roeden en een nieuwe stelling. Na jarenlang bezit van de familie Nijpjes werd de molen in 1993 aangekocht door de gemeente Middelburg. Na restauraties in 1996 en 1998 werd het monumentale bouwwerk behouden voor de toekomst.

Veerseweg 80

Kerk Arnemuiden

De kerk van Arnemuiden gaat terug op een kerkgebouw uit 1505, dat in 1545 parochiekerk werd en vanaf 1572 door protestanten werd gebruikt. Wegens bouwvalligheid werd de oude kerk in 1857 vervangen door een nieuwe, ontworpen door J. Bourdrez. Het sobere gebouw heeft vroeg-neogotische kenmerken. Bijzonder is het astronomische torenuurwerk uit 1589, afkomstig uit de oude kerk, dat naast de tijd ook de opkomst en ondergang van zon en maan en de getijden aangeeft.

Markt 10, Arnemuiden

Scheepswerf C.A. Meerman

De scheepswerf werd in 1763 opgericht door Pieter Boers en kwam in 1786 in handen van de familie Meerman, die er ruim twee eeuwen actief bleef. Op de werf werden vele vissersschepen gebouwd, waaronder talrijke hoogaarsen. Na de sluiting in 1986 kocht de gemeente Middelburg het terrein in 2003 en liet het restaureren. Sinds 2007 functioneert de werf als werkende museumwerf, beheerd door de Stichting Historische Scheepswerf C.A. Meerman, en als thuishaven van de Stichting Behoud Hoogaars.

Zuidwal, Arnemuiden

Museum Arnemuiden

Het voormalige gemeentehuis van Arnemuiden uit 1865, tegenwoordig bekend als 't Stadthuys, huisvest het plaatselijk museum met een collectie schilderijen en voorwerpen die de geschiedenis van de vissersplaats belichten. De Stichting Oudheidkundig Museum Arnemuiden beheert daarnaast het tegenovergelegen 'Uusje van Eine', een arbeiderswoning uit de jaren 1920 die is ingericht als vissershuisje en een beeld geeft van het dagelijks leven in het vooroorlogse Arnemuiden.

Langstraat 28 en 35, Arnemuiden

Molen 'Nooitgedacht'

De korenmolen 'Nooitgedacht' is een houten achtkantige bovenkruier zonder stelling. Het is een zogenaamde grondzeiler. De molen werd gebouwd in 1981 als vervanging voor een molen uit 1736 die afbrandde op 25 juni 1977.

Molenweg 47

Dorpskerk Sint Laurens

De kerk van Sint Laurens gaat terug op een eerste kerk uit de 13e eeuw, die tijdens de Tachtigjarige Oorlog werd verwoest. Op dezelfde fundamenteen verrees in 1644-1645 een eenvoudige gereformeerde zaalkerk. Na oorlogsschade door de inundatie van Walcheren werd het gebouw in 1952 gerestaureerd. Opvallend zijn het historische interieur, een zeldzaam schilderij van kasteel Popkensburg en het torenuurwerk uit 1644 van Jan Andriessen, dat tot 1931 de tijd aangaf.

Van Cittersstraat 69

't Vergulde Pansyzer

Dit rijksmonumentale patriciërshuis vindt zijn oorsprong aan het einde van de 16e eeuw en bestaat uit een voor-, tussen- en achterhuis rond een beschutte binnentuin. Kenmerkend zijn de imposante lijstgevel met zeldzame zandstenen kruiskozijnen en de historische trapgevel.

Het pand kende diverse functies, waaronder woonhuis, Protestants Militair Tehuis, melksalon, dansschool en kantoor. Bekende bewoners waren onder anderen componist Pieter Bustijn. Tegenwoordig heeft het weer een woonbestemming.

Nieuwstraat 19

Civiliën

Civiliën is een monumentaal pand dat vermoedelijk uit de 16e eeuw dateert en door de eeuwen heen diverse functies heeft gehad. Het dankt zijn naam waarschijnlijk aan de handelsrelaties tussen Middelburg en het Spaanse Sevilla.

Het huis was verbonden met vooraanstaande Zeeuwse families, waaronder de Schorers en Paspoorts. Later huisvestte het onder meer een meisjesschool, de Openbare Bibliotheek en welzijnsinstellingen. Na restauraties en verbouwingen wordt het tegenwoordig weer particulier bewoond.

Molstraat 13

Burgemeesterswoning

Het huis aan de Koepoortstraat is een karakteristiek Middelburgs patriciërshuis dat ontstond uit de samenvoeging van meerdere oudere panden. Burgemeester J.G. Schorer liet het in de 18e eeuw ingrijpend vernieuwen en voorzag het van de huidige voor- en achtergevel.

Het rijk ingerichte huis stond bekend om zijn kostbare wanddecoraties. Later werd het eigendom van de Staat en diende het onder meer als marinecommandement. In mei 1940 was hier het hoofdkwartier van de Commandant van Zeeland gevestigd.

Koepoortstraat 6

De Dry Clavers

De Dry Clavers is een karakteristiek Middelburgs woonhuis uit circa 1730, herkenbaar aan de rijk versierde ingangspartij en de Lodewijk XIV- en rococostijl.

Het pand was eigendom van diverse invloedrijke Middelburgers, onder wie burgemeester Johannes Cocquelle, regent Daniël Schorer en spoorwegpionier Dirk Dronkers.

De woning maakte meerdere roerige gebeurtenissen mee: een plundering in 1747, vernielingen tijdens de spoorwegstaking van 1903 en zware schade door een granaatslag in 1944, waarbij een evacuë om het leven kwam.

Vlissingestraat 7

De Glazen Kast

Pakhuis De Glazenkast werd in 1651 gebouwd en kwam in 1720 in bezit van de VOC, die er goederen uit het Verre Oosten opsloeg. De naam verwijst naar een kast met glazen ruiten voor huishoudelijke artikelen, hoewel het gebouw die functie nooit vervulde. Volgens overlevering is het pand gebouwd met hout uit de omgeving van Nieuw-Amsterdam, aangevoerd door de West-Indische Compagnie. In de 19e eeuw diende het als graanpakhuis; tegenwoordig is het ingericht als appartementencomplex.

Verwerijstraat 28

Huis 's Hertogenbosch

Huis 's-Hertogenbosch, gebouwd in 1665 voor koopman Otto de la Porte, geldt als een hoogtepunt van de Middelburgse classicistische architectuur. Voor de bouw werden drie middeleeuwse huizen gesloopt, waarvan resten in de kelders bewaard zijn gebleven. Het ontwerp wordt toegeschreven aan Pieter Post en/of Pieter Arentsz Noorwits. Opvallend zijn de belvédère, de marmeren hal en de rijk gedecoreerde interieurs. Restauraties brachten originele 18e-eeuwse plafonds en beschilderingen aan het licht, waaronder een allegorie op de handel.

Vlasmarkt 52

Art nouveau parel

Het huis aan de Koepoortstraat, gebouwd in 1908 voor de Engelse boekmaker Harold Thomas Terry, is een bijzonder voorbeeld van art nouveau in Middelburg. Het werd ontworpen door bouwkundig tekenaar Adrianus Overeijnder en geldt als diens belangrijkste werk. Voor de bouw en inrichting werden materialen uit onder meer Duitsland, Engeland, de Verenigde Staten en Nederland gebruikt. Dankzij de rijke afwerking met tegels, glas-in-lood en beeldhouwwerk heeft het pand grote cultuurhistorische waarde en bleef veel van het oorspronkelijke interieur behouden.

Koepoortstraat 4

Getijdenmolen

De getijdenwatermolen aan de Stadschuur werd tussen 1761 en 1763 gebouwd ter vervanging van een oudere molen. Met behulp van eb en vloed werd via een ingenieus systeem een korenmolen aangedreven en de haven tegen verzanding beschermd. Rond 1850 werd de molen buiten gebruik gesteld. Het molenhuis kreeg daarna verschillende functies, waaronder stalling van de brandweertladderwag. Bij de restauratie van 1994 werden de sluisdeuren vernieuwd en werd de verdwenen watermolen zichtbaar gemaakt. Een gedenkobelisk uit 1763 herinnert aan de bouw.

Eben Haëzer kerk

De kerk van Nieuw- en Sint Joosland werd in 1650 gebouwd nadat de inwoners niet langer kerkelijk afhankelijk wilden zijn van Arnhem. Door groei van de gemeente werd het gebouw in 1771 uitgebreid. Toen de kerk in de 19e eeuw bouwvallig werd, verrees een nieuw bedehuis dat in 1883 werd ingewijd. De huidige zaalkerk met gotische ramen heeft een markante toren en gevelstenen die herinneren aan de eerste steenlegging en de Bijbelse spreuk "Eben Haëzer".

Kerkplein 2 Nieuwe en Sint Joosland

Kuiperspoort

De Kuiperspoort is een historisch complex uit de late 16e en vroege 17e eeuw, daterend uit Middelburgs bloeiperiode als belangrijke handelsstad. De pakhuizen herinneren aan de wereldwijde handel die de stad rijk maakte. In 1642 vestigde het Kuipersgilde zich boven de poort in een gildehuis. De kuipers vervaardigden houten vaten voor de opslag en het transport van goederen. Door de ligging nabij de haven was dit een ideale locatie, en uiteindelijk gaf het gilde zijn naam aan het hele complex.

Kuiperspoort

De vesting Middelburg

Middelburg ontstond in de 9e eeuw als ringwalburg en groeide na de stichting van de abdij uit tot een stad, die in 1217 stadsrechten kreeg en werd omgeven door muren en grachten. Tijdens de bloeiperiode in de 16e en 17e eeuw werden de vestingwerken uitgebreid tot een stelsel van 13 bastions. In de 19e eeuw veranderden de wallen in een wandelpark. Na herstel van oorlogsschade in 1944 vormen negen overgebleven bastions nu een groene ring rond de historische binnenstad.

Van Poelendaelesingel tot Nederstraat

De Koepoort

De Koepoort is de enige overgebleven stadspoort van Middelburg. De eerste poort stond al in de 14e eeuw bij het begijnhof, waarna op verschillende locaties nieuwe versies werden gebouwd. De huidige, vierde Koepoort verrees in 1739 naar ontwerp van stadsbouwmeester Jan de Munck, nadat eerdere poorten waren afgebroken.

Het monument werd in 1992-1993 zorgvuldig gerestaureerd. Tot 2016 was de poort in gebruik als woning en atelier van kunstenaar Leendert van der Pool.

Molenwaterpark

Stationsgebouw

Het station van Middelburg behoort tot de laatste stations die op basis van de Spoorwegwet van 1860 werden gebouwd. Hoewel het exacte standaardtype niet duidelijk is, wijzen de indeling en voorzieningen, waaronder drie wachtkamers en uitgebreide goederenfaciliteiten, op een station van de 2e klasse. Het ontwerp vertoont overeenkomsten met andere belangrijke stations uit die tijd, maar is uniek: Middelburg is het enige station dat in deze specifieke uitvoering werd gerealiseerd.

Kanaalweg 22

Prins Hendrikdok

Het Prins Hendrikdok, aangelegd in 1875 in de Middelburgse binnenhaven, is een bijzonder overblijfsel van het maritieme verleden van de stad. Het droogdok werd gebruikt voor inspectie, onderhoud en reparatie van zee- en stoomschepen.

Dwarskaai-Rotterdamse kaai – Dam

Door het beperkte scheepvaartverkeer was exploitatie lastig en in 1893 kwam het in bezit van scheepswerf De Schelde. Na de laatste droogzetting in 1927 verloor het zijn functie. Het dok bleef echter behouden en vormt met zijn authentieke kademuren en historische constructie een markant monument in de binnenstad.

Fairbairn havenkraan

De Middelburgse Fairbairn-kraan is een bijzonder industrieel monument, ontworpen door de Schotse ingenieur William Fairbairn, die in 1850 patent verkreeg op de innovatief gebogen smeedijzeren kraanarm. Dankzij deze constructie konden zwaardere lasten hoger worden gehesen dan met eerdere gietijzeren kranen. Het ontwerp werd internationaal toegepast en ook in licentie gebouwd door de Haagse ijzergieterij De Prins van Oranje, waarvan Middelburg een vroege afnemer was. In Nederland zijn nog slechts twee originele Fairbairn-kranen bewaard gebleven: in Middelburg en Koog aan de Zaan.

t.h.v. Rotterdamsekaai 1

Pakhuis Middelburgsche Commercie Compagnie

Het pakhuis aan de Balans is een belangrijk overblijfsel van de Middelburgsche Commercie Compagnie (MCC), die actief was in de trans-Atlantische slavenhandel. Het werd in 1730 gebouwd achter het inmiddels verdwenen Commerciehuis, dat in 1823 werd gesloopt.

Het gebouw diende later als opslag voor de Nederlandsche Handelmaatschappij en vervolgens bijna tachtig jaar als militair magazijn van het Rijk. Vlakbij het pakhuis staat sinds 2005 het Zeeuws Slavernijmonument, dat herinnert aan dit historische verleden

Balans 17

Spijkerbrug

De Spijkerbrug is een dubbele basculebrug uit 1853, ontworpen door G.H. Grauss, en geldt als een van de meest gefotografeerde bruggen van Middelburg. Oorspronkelijk was zij de Dambrug, die de Dam met de Schuivlotstraat verbond.

Na de sloop van die brug in 1875 werd zij op haar huidige locatie herplaatst. De naam verwijst naar de nabijgelegen pakhuizen op de Kinderdijk, die vroeger als graanopslag dienden en 'spijkers' werden genoemd

Villa de Sprencck

De Sprencck aan de Seissingel in Middelburg werd in 1904-1905 gebouwd voor jhr. P.J. Boogaert. Het ontwerp wordt toegeschreven aan aannemer C.A. Goethals, mogelijk samen met zijn zoon, architect A.L.J. Goethals. De villa dankt haar naam aan het nabijgelegen waterloopje De Sprencck. Het gebouw is architectonisch bijzonder door de combinatie van laat-19e-eeuwse villa-architectuur met invloeden van de Jugendstil en de Berlage-stijl. Kenmerkende elementen zijn het rijke baksteenwerk, natuurstenen details, vakwerkgevels en het sierlijke toegangshek met brug.

Seissingel 4

Voormalig IJkkantoor

Het Stads Ykhuis aan het Molenwater, ontworpen door stadsarchitect Jan de Munck, werd in 1739 voltooid. Op initiatief van Daniel Radermacher kreeg de bovenverdieping in 1754 een concertzaal waar wekelijks uitvoeringen plaatsvonden.

Na verplaatsing van deze functie in 1836 werd de ruimte later als Statenzaal gebruikt. Sinds 1958 is het pand in gebruik bij Scouting Berdenis van Berlekom. De statige gevel valt op door zijn rijk versierde middendeel met het stadswapen van Middelburg.

Zuidsingel 92

Slot Ter Hooge

Kasteel Ter Hooge ontstond in de middeleeuwen als versterkte woning van de familie Van Borssele/Van der Hooge. Na verwoesting in 1572 werd het hersteld. Tussen 1754 en 1757 kreeg het zijn huidige vorm als buitenverblijf. In 1871 kwam het landgoed in bezit van de familie Van Lynden.

Na schade door de inundatie van Walcheren in 1944 werden kasteel en park hersteld. Tegenwoordig is het kasteel verdeeld in vier appartementen en wordt het beheerd door de Van Lynden-Ter Hooge Stichting.

Koudekerseweg 196.

Buitenplaats Toorenvliedt

Ter Hooge groeide in de 18e eeuw vanuit een 17e-eeuwse hofstede uit tot een voornamelijk buitenplaats van rijke Middelburgse bestuurders. In de 19e en vroege 20e eeuw werd het park ingericht als Engelse landschapstuin. Historicus Johan Huizinga werkte er

aan zijn beroemde boek *Herfsttij der Middeleeuwen*. Tijdens de Tweede Wereldoorlog richtten de Duitsers het landgoed in als divisiehoofdkwartier met elf bunkers. Sinds 1948 is het een openbaar gemeentepark.

Koudekerseweg 131

Zeeuwse Hoeve

Deze uit 1676 daterende Zeeuwse hoeve geldt als een van de meest authentieke monumenten van Nederland. De boerderij, gebouwd kort na de in-poldering van Sint Joosland, bestaat uit een woonhuis, ouderhuis en een karakteristieke Zeeuwse schuur. Veel oorspronkelijke bouwkundige kenmerken zijn bewaard gebleven, waaronder de kapconstructie, kelders en historische vensters. Ook het interieur bevat waardevolle details, zoals 18e-eeuwse tegeltableaus. Het complex vormt een gaaf en zeldzaam voorbeeld van een 17e-eeuwse Zeeuwse boerderij.

Binnendijk 3 – Nieuw en Sint Joosland

Sigarenwinkel C.F. Diesch - woon- winkelhuis

De sigarenwinkel van C.F. Diesch vindt zijn oorsprong in 1881, toen Cornelis Felix Diesch met geleend geld zijn eigen zaak opende. De winkel groeide uit tot een bekend trefpunt in Middelburg. Na de verwoestende stadsbrand van 17 mei 1940 werd het pand al in 1941 herbouwd in Delftse stijl, als een van de eerste winkels op de Markt. In de naoorlogse jaren was de winkel een geliefde ontmoetingsplaats en een symbool van de wederopbouw van Middelburg. *Markt 37*

Engelse kerk

De voormalige Engelse Kerk werd in 1480 gebouwd als kapel van het cellebroedersklooster. Na de Reformatie diende het gebouw eerst als tapijtweverij en vanaf 1629 als kerk voor de Engelse gemeente. Bij de restauratie van 1955 werden de laatgotische ingang en vensters hersteld.

Het monument bevat onder meer een 17e-eeuwse preekstoel en een orgel uit 1761. Van het voormalige klooster zijn nog enkele 16e-eeuwse gebouwen bewaard gebleven, die later onder meer als Simpelhuis en soepkokerij werden gebruikt.

Simpelhuistraat 10

Gistpoort

De Gistpoort, ook bekend als de Blauwe Poort of Ankerpoort, is een laatgotisch poortgebouw dat tussen 1509 en 1512 werd gebouwd als oostelijke toegang tot de Middelburgse Abdij. De verschillende namen verwijzen naar het gebruikte hardsteen en de voormalige brouwerij Den Anker die hier gevestigd was. Door latere bebouwing lijkt de poort tegenwoordig los van de abdij te staan. Opvallend zijn de natuurstenen gevels, middeleeuwse dakkapellen en de historische metseltekens die nog in de muren zichtbaar zijn.

Sint Pieterstraat 50

Stadsschuur

De Stadsschuur werd waarschijnlijk in 1585 gebouwd in Hollandse renaissancestijl als opslagplaats voor bouwmaterialen en gereedschappen van de stad. Tot eind 1998 bleef het gebouw in gebruik bij Gemeentewerken als opslag- en werkruimte. Na een grondige restauratie kreeg het nieuwe functies als architectenbureau en later als atelier. Op de gevel zijn een 17e-eeuwse zonnwijzer en een 18e-eeuwse hardstenen markeringssteen te zien waarop historische vloedhoogten in Middelburg zijn aangegeven.

Stadsschuur 2

**MONUMENTEN
OP WALCHEREN**